

Sium SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

NEET-nuorten tilanne Pohjois-Karjalassa ja tulevat toimenpiteet NEET-nuorten auttamiseksi

15.9.2026 Nuorisovaltuusto

Projektiasiantuntija Hanna-Leena Hakulinen

NEET-nuori (Not in Employment, Education or Training)

- NEET-nuori tarkoittaa henkilöä, joka ei ole työssä, koulutuksessa/harjoittelussa tai varusmiespalveluksessa
- Kyseessä alle 30-vuotiaat nuoret aikuiset
- Ilmiön taustalla on moninaisia syitä koulutushaasteista mielenterveysongelmiin
- Pitkittynyt NEET-tilanne voi johtaa syrjäytymiseen ja vaikuttaa negatiivisesti sekä yksilön että yhteiskunnan hyvinvointiin

Tyypillisiä taustatekijöitä NEET-nuorilla:

- Matala koulutustaso
- Koulukiusaamiskokemukset
- Päihdeongelmat
- Heikko sosioekonominen tausta
- Lastensuojelutausta
- Maahanmuuttajataustaan liittyvät kieli- ja kotoutumishaasteet
- Vähäiset työmarkkinamahdollisuudet omalla alueella

Pohjois-Karjalan työttömyystilanne 7/2026

- Työttömänä 16,1% työvoimasta = **11 592 työtöntä**
- **Nuoria alle 25-vuotiaita työttömänä 1 582 henkilöä** (9,3 % enemmän kuin vuosi sitten)
- Pitkäaikaistyöttömänä 4 794 henkilöä, lisäys vuodessa 6,7% (300 hlöä)

Työttömyyden ja sairastavuuden välillä on vahva, molemminpuolinen yhteys.

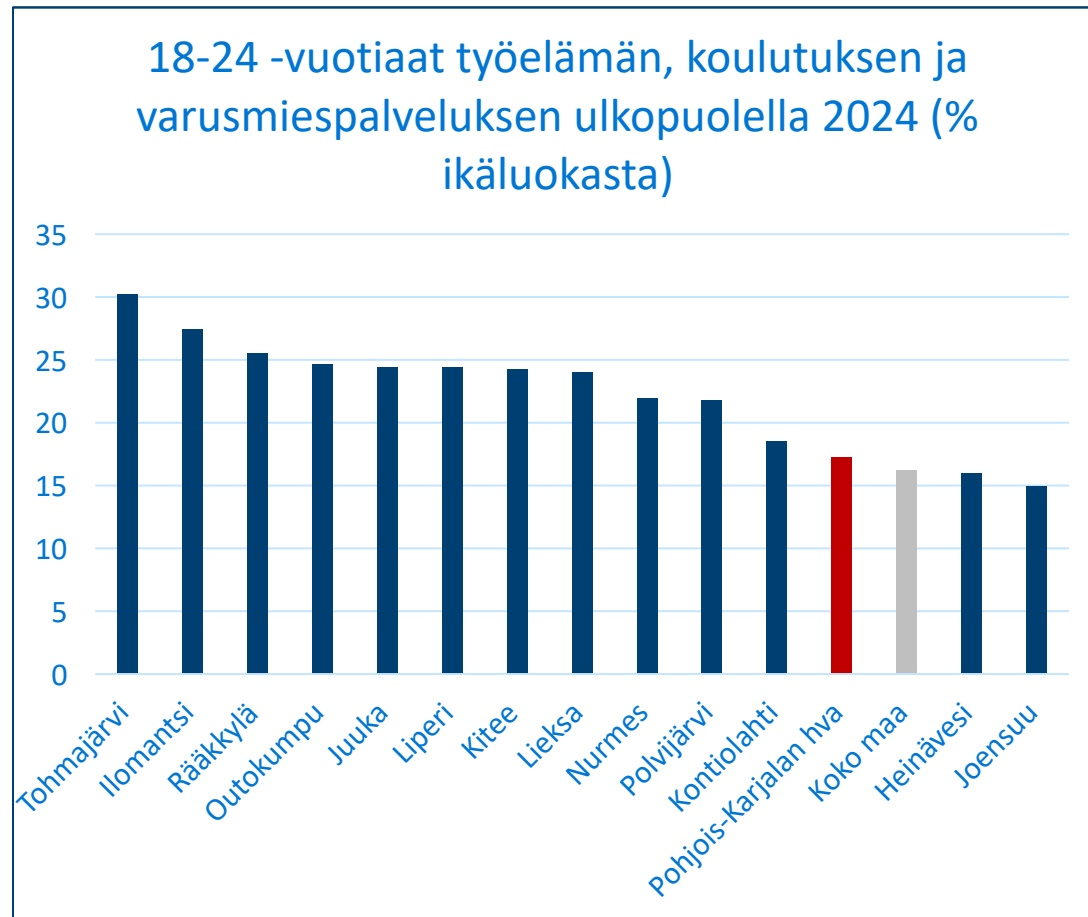
Tutkimusten mukaan työttömillä esiintyy merkittävästi enemmän sekä psyykkisiä että fyysisiä terveysongelmia kuin työssäkäyvillä.

Pohjois-Karjalan NEET-nuoret lukuina (12/2024)

Yhteensä 2241, joista

- Työttömät työnhakijat: 1415
- Työkyvyttömyyseläkkeellä: 212
- Muut: 614
 - työvoimapolitiisessa aktiivitoimenpiteessä olevia
 - vuoden aikana pieniä työtuloja saaneita
 - omaisuustuloilla eläviä
 - pienten lasten kotivanhempia
 - alle 30-v. vailla tutkintoa olevia
 - vanhempiansa luona asuvia aikuisia
 - vailla vakinaista asuntoa olevia

Kuntien väliset erot suuria

Lähde: Sotkanet

- Koko Pohjois-Karjalassa NEET-nuorten osuus on lähellä koko maan tasoa, mutta alueen kuntien välillä on suuria eroja
- Useissa alueen kunnissa NEET-ryhmään kuului useampi kuin joka neljäs nuori ja vain kolmessa kunnassa osuus jäi alle 20 %
- Jopa suurempaa vaihtelua nähdään, kun tarkastellaan vailla toisen asteen koulutusta olevien osuutta ikäluokasta
- Joensuun asema opiskelukaupunkina korostuu
- Jos halutaan ymmärtää NEET-ilmiötä alueella, paikallisten erityispiirteiden huomioiminen on tärkeää

Miksi hanke ja miksi asiasta puhutaan nyt paljon?

**Verkoston
huoli nuorista**
– Ongelmat
lisääntyneet,
mutkistuneet,
pitkittyneet

**Olemassa
olevat
palvelut eivät
vastaa
nuorten
tarpeisiin**

**Tilastot –
NEET-nuorten
määrä suuri**

Maakunnan näkökulma - **TULEVAISUUS** - Yksilön näkökulma

Hyte-näkökulma

Hyvä tatsi – Työ- ja toimintakyvyn tukea alle 30-vuotiaille -hanke

Mikä Hyvä tatsi?

- Hyvä tatsi – Työ- ja toimintakyvyn tukea alle 30-vuotiaille –hanke
- Euroopan unionin osarahoittama
- Hankeaika 1.8.2026 – 31.7.2028
- Toiminta-alueena koko maakunta
- Hanketyöntekijät tekevät liikkuvaa työtä
- Hanketiimi:
 - 2 terveydenhoitajaa
 - 1 Sosiaaliohjaa
 - 1 Psykiatrinen sairaanhoitaja
 - 1 Projektiasiantuntija

Mitä?

Tarjotaan mahdollisuus työkykypainotteiseen, kohderyhmälle räätälöityyn, maksuttomaan **hyvinvointitsekkiin** ja tarvittaessa saumattomasti sosiaaliohjaajan ja/tai psykiatrisen sairaanhoitajan tukeen

Tarkoitus:

- Kokonaisvaltainen tilannekartoitus matalalla kynnyksellä ja polulla etenemisen mahdollistava siirtymävaiheen tuki
- Kerrytetään tietoa kohderyhmän erityisistä tarpeista ja vaikuttavista palvelupoluista
- Lopputulema: Toimintamalli, joka vastaa nuorten tarpeisiin

Hanke perustuu moniammatilliselle työskentelyotteelle sekä vahvalle verkostoyhteistyölle

Kenelle?

18 – 29-vuotiaat työelämän ja opintojen ulkopuolella olevat nuoret

Erityisesti, jos yksikin alla olevista seikoista täyttyy:

- ei ole työssä tai opiskelemassa
- etsii omaa suuntaansa työelämässä tai opinnoissa
- tarvitsee tukea arjenhallintaan tai hyvinvointiin
- kokee jaksamisen, mielialan tai terveydentilan vaikuttavan tulevaisuuden suunnitelmiin
- hyötyisi työ- ja toimintakyvyn kokonaisvaltaisesta arvioinnista

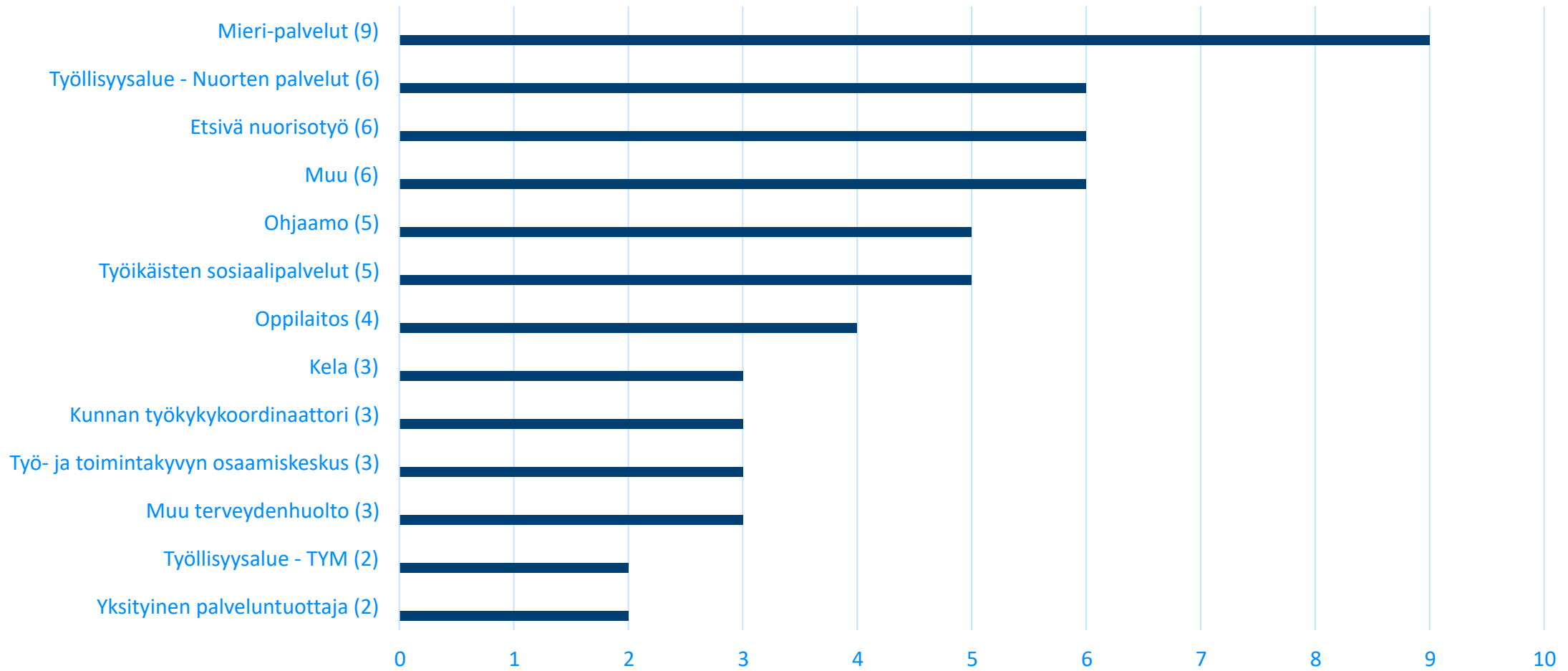
Hankkeen tavoitteet

500 asiakasta
kahden vuoden
aikana

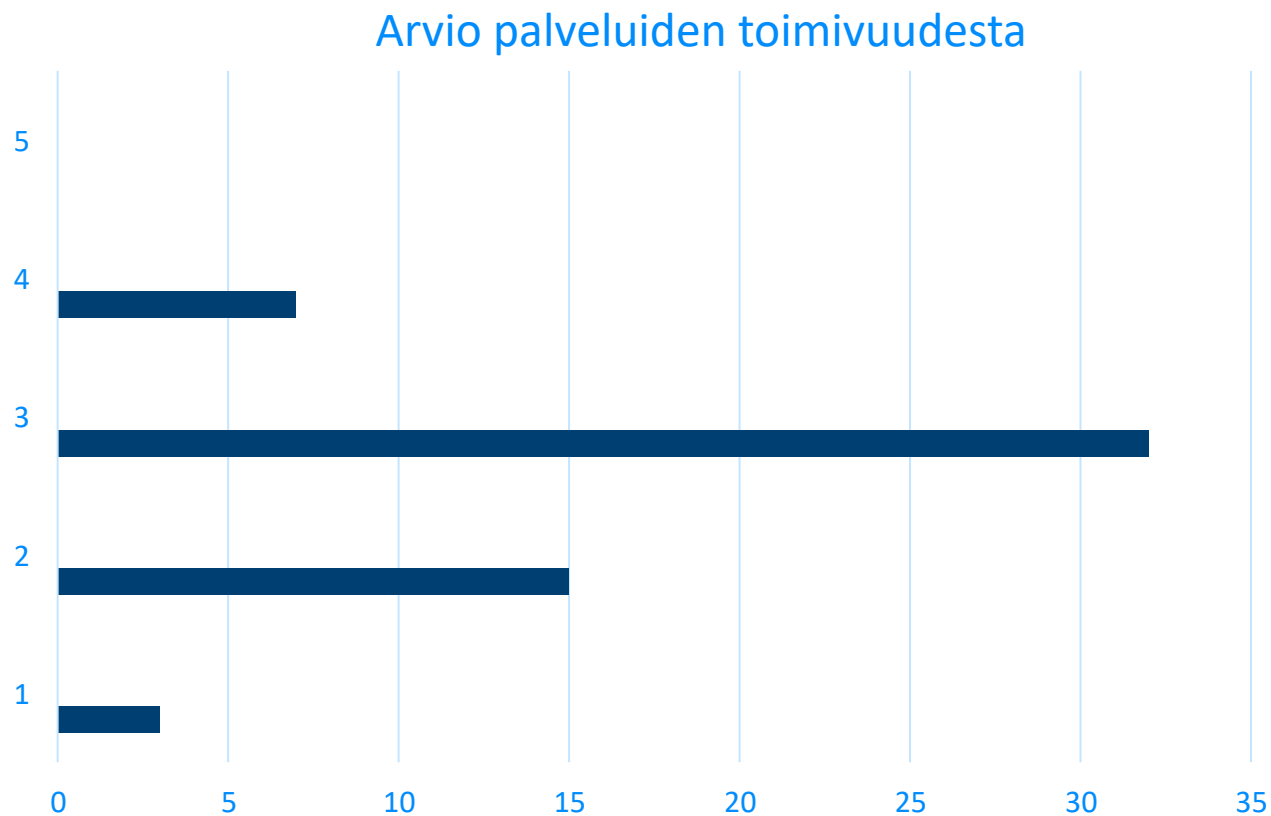
Tavoite	Mittari
18-29-vuotiaat työelämän ja opintojen ulkopuolella olevat nuoret aikuiset löytävät ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut nykyistä kattavammin ja saavat tarvittaessa monialaisen jatkosuunnitelman työkykyä tukevien palveluiden piiriin aina tarvitessaan	Hyvinvointitsekissä käyneiden alle 30-vuotiaiden lkm/kk
Hankkeeseen osallistuvien nuorten työkyky, pystyvyyden ja jaksamisen kokemus paranevat	Alku- ja loppukysely hankkeen osallistujille
Työkykyyn liittyvät ongelmat eivät pääse pitkittymään, syrjäytymisriski pienenee	Säännölliset seurantakyselyt verkoston ammattilaisille
Palvelut vastaavat paremmin kohderyhmän tarpeita	NPS-kyselyt verkoston ammattilaisille ja hankkeen nuorille

Verkostokyselyn tuloksia

Vastaajien jakautuminen n=57

Verkoston näkemys nuorten palveluiden toimivuudesta tällä hetkellä, n=57

Keskiarvo 2,75

NEET-nuorten keskeiset haasteet (n=54)

1. Mielenterveys-, nepsy- ja päihdehaasteet

- ahdistus, jaksaminen, ADHD

2. Sitoutumisen vaikeus

- palveluihin kiinnittyminen
- motivaatio ja aloitekyky

3. Syrjäytyminen ja yksinäisyys

- eristäytyminen, kotiin jääminen

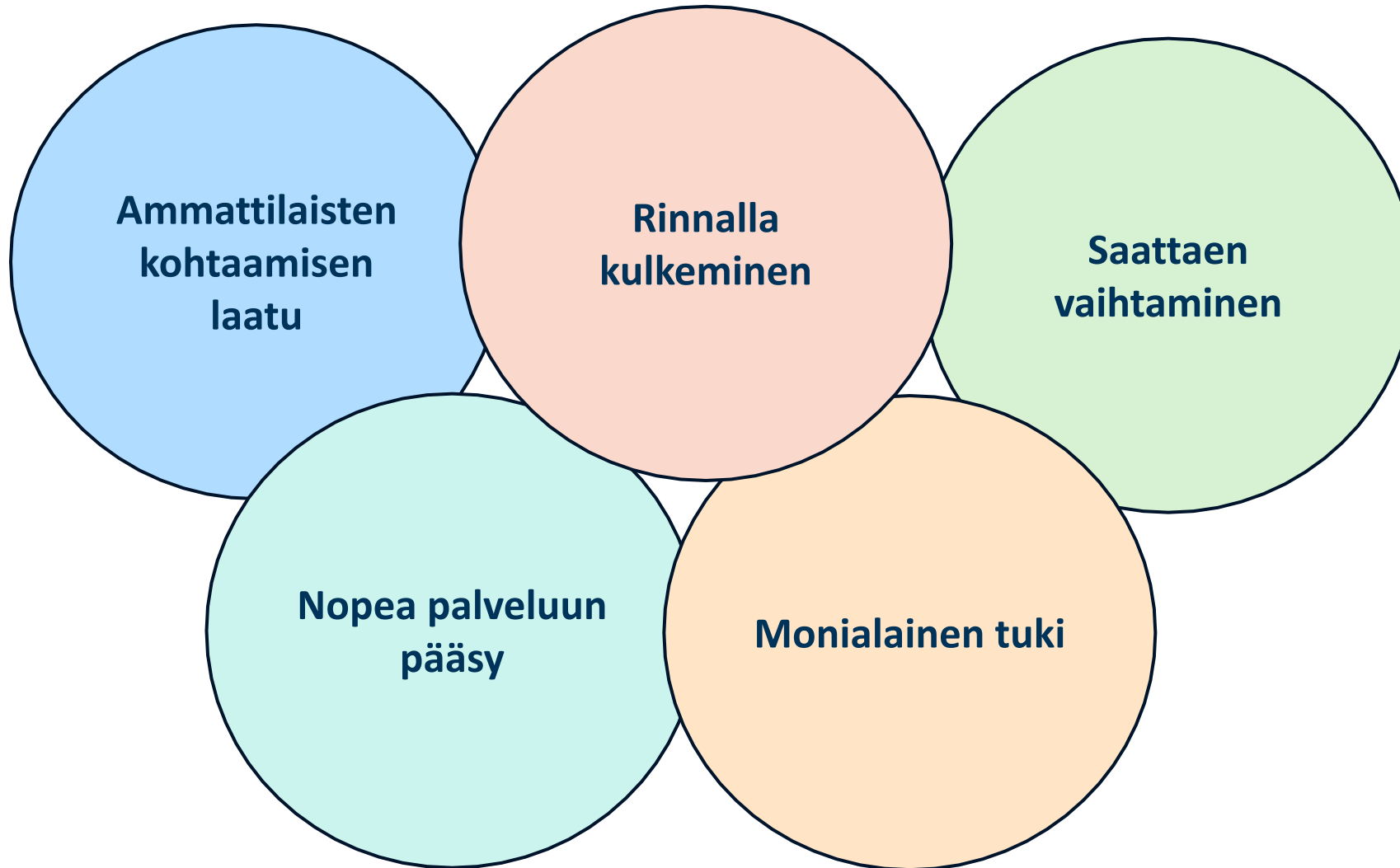
4. Palvelujärjestelmän haasteet

- pirstaleisuus, jonot
- koordinaation puute

5. Opiskelu- ja työelämäpolut

- opintojen keskeytyminen
- työllistymisen vaikeudet

Nuoren sitoutumista tukevat tekijät:

Vastaajien ääni:

”Nuori sitoutuu ihmiseen, ei palveluun”

”Tarvitaan rinnalla kulkijaa, koordinointia ja uudenlaisia täsmäpalveluita”

Koko kyselyn keskeinen viesti

**Palveluiden
koordinointi**

**Rinnalla
kulkeminen**

**Nopea
saavutetta-
vuus**

Kyselyn ulkopuolelta tullut viesti:

”16v tai 18v on ihan liian nuori siirtymään aikuisten palveluihin!”

- Esim. 20v olisi parempi
- Korostuu erityisesti mieri-palveluissa

Yhdessä tehden! Kiitos!